

KULPS! Kirjailijoiden työpajat 2018 - 2019

Katri Tapola (3. - 4. lk. + ala-asteen valmistavat luokat, uusi työpaja)

Satuja ja sananviljelyä

Tärkeintä kirjallisuuslähtöisessä sanataidetyössä (satuhetki + työpaja) on kohtaaminen ja läsnäolo. Omat satuhetkeni on suunnattu 3. - 4. -luokille ja ala-asteen valmistaville luokille. Mukanani kulkee satulaukku, jossa on kirjojen lisäksi pientä rekvisiittaa sekä mm. Kauniiden sanojen suomi-arabia - sanakirja. Lukuhetki rauhoittaa johdattaen kauniiden sanojen, hyvää tekevien tarinoiden ja oman sisäisen tilan ja todellisuuden luo. Tärkeää on tunteiden tunnistaminen ja nimeäminen, ikuiset inhimilliset arvot sekä ilo ja hyvä olo. Lastenkirjalla on olennainen merkitys myös kotoutumisen välineenä, jos ryhmässä on maahanmuuttajataustaisia lapsia. Työpajavaihtoehtoja/harjoituksia minulla on useampia, sen

mukaan minkä sadun luettavaksi valitsen. On tärkeää, millaisia sanoja viljelemme: sanoista voi punoa lauseita, lauseista syntyy tarinoita ja tarinoilla saa ihmeitä aikaan!

Kuva: Heini Lehväslaiho

Riikka Ala-Harja (4. - 6. lk., uusi työpaja)

Tulen mielelläni kertomaan 4.-6. luokkalaisille kirjailijantyöstä tai pitämään heille kirjoituspajaa. Olen julkaissut "Kahden maan Ebba" -lastenromaanin vuonna 2017 sekä jatko-osan "Kahden perheen Ebba" vuonna 2018. Ebba on 11-vuotias kahden maan ja kulttuurin välissä seilaava pääkaupunkilaistyttö. Ensimmäinen Ebba sai useita palkintoehdokkuuksia, mm. Finlandia Junior -ehdokkuuden. Olen opettanut ja esiintynyt paljon. Olen vetänyt myös alakoululaisille erilaisia tilaisuuksia, viimeksi keväällä Nöykkiönlaakson alakoulussa. Kuva: Ville Juurikkala

Tuutikki Tolonen (3.-5.lk)

Salaiset asukkaat -työpaja (*Uusi työpaja*)

Todennäköisesti emme ole täällä yksin, vaan kaikkialla ympärillämme kuhisee elämää: ennen näkemättömiä lajeja, merkillisiä olentoja, kokonaisia tuntemattomia kansakuntia outoine tapoineen! Merkkejä on helppo löytää, kun osaa etsiä oikeista paikoista.

Sanataidepajassa tallennetaan löytyneiden olentojen elämää ja kulttuuria kirjoittamalla, piirtämällä ja valokuvaamalla. Ryhmä voi halutessaan jatkaa teemaa koulussa, ja koota työpajan tuotoksista pienen näyttelyn.

Työpaja sopii n. 3.-5.-luokkalaisille ja sen vetää kirjailija, sanataideopettaja Tuutikki Tolonen. Kesto 90 min.

Tarvitaan:

- 1) Kirjoitus- ja piirustusvälineet (kynä, vihko tai irtopaperia, puuvärejä jos mahdollista)
- 2) Puhelimen kamera, tavallinen digikamera tai tabletti valokuvaamista varten. Oppilaat voivat kuvata myös 2–4 oppilaan ryhmissä, jolloin kaikilla ei tarvitse olla omaa kameraa.

Kummitusjuttupaja: *Veitsi vilahtaa, kurkku katkeaa...*

Onko mitään hausempaa ja hykerryttävämpää kuin kummitusjutut? Pajassa kehitellään oma kummitus (tai muu outo olento) ja opitaan kummitusjutun perusteet. Omien juttujen kertomista voi jatkaa koulussa.

Työpajojen vetäjä Tuutikki Tolonen on lastenkirjailija, lasten kirjallisuuslehti Vinskin toimittaja sekä vastaava sanataideopettaja helsinkiläisessä Annantalon taidekeskuksessa.

Kuva: Kari Hautala

Kaisa Happonen (9. lk., *uusi työpaja*)

Runopaja ysiluokkalaisille

Pajassa käsitellään runoa ja sen mahdollisuuksia oman mielipiteen ilmaisussa sekä testataan sanojen ja sanavalintojen voimaa. Pajassa leikataan ja tussataan runoja esiin mm. sanomalehdistä. Uusin kirjani *Revi se* (yhdessä Karri Miettisen kanssa), tutkii kriittisesti mediatekstejä sekä innostaa tuottamaan omia runotulkintoja todellisuudesta. Visuaalisten runokuvien tekeminen pajassa tähän tapaan on ajatusleikki: Jos pystyy

kuvittelemaan vaihtoehdon vallitsevalle todellisuudelle, voi kenties myös muuttaa sitä. Materiaalia runoihin voi löytää myös kaupunkikuvasta, kylteistä ja liikennemerkkeistä. Sanoja on kaikkialla!

Kuva: Ville Juurikkala

Melli Maikkula (3.-10.lk)

Voin toteuttaa yhden tai kahden oppitunnin kokonaisuuksia, jotka räätälöin kullekin luokka-asteelle sopivaksi. Yhden oppitunnin aikana kerron elokuva- ja tv-käsikirjoittajan työstä ja näytän myös tuoreita videoklippejä käsikirjoittamistani tv-sarjoista ja elokuvista (Putous, Me Rosvolat, Katto, Pasila 2.5., Downshiftaatijat ym.) Toisen oppitunnin aikana oppilaat saavat hauskan tehtävän ideoida oma tv-ohjelma pienryhmissä. Käyntini tarkoitus on havainnollistaa kuulijoille, että jokaisen tv-sarjan ja elokuvan takana on aina käsikirjoittaja. Lisäksi kannustan kaikkia uskomaan omiin ideoihinsa.

Kuva: Tiitus Petäjäniemi

Reeta Aarnio (3.-10.lk)

Olen helsinkiläinen kirjailija sekä äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja yläkoulussa. Ensimmäinen kirjani oli lasten fantasiakirja Maan kätkemät.

Pidän kirjoittamisen työpajoja lapsille ja nuorille. Suunnittelen mielelläni työpajan sisällön ryhmän toiveiden mukaan ja käytän työpajoissa myös toiminnallisia menetelmiä.

Työpajan aihe voi olla 3.-6-luokkalaisille esimerkiksi fantasia (kirjoitetaan fantasiakertomuksia, kehitellään hahmoja ja luodaan omaa fantasiamaailmaa) tai runous (leikitellään sanoilla ja kirjoitetaan runoja erilaisilla tekniikoilla). Yläkoululaisten kanssa aiheeksi voidaan valita vaikkapa scifi (keskustellaan ja kirjoitetaan mahdollisista

tulevaisuuksista).

Kerron myös mielelläni kirjoittamisesta, kirjailijan työstä ja omien kirjojeni synnystä.

Joonas Lehtimäki (3.-10.lk)

(SARJAKUVA)STRIPPITYÖPAJA

Tässä työpajassa jokainen voi olla oman elämänsä Milla Paloniemi tai Pertti Jarla, todisteeksi tästä jää superhauska huumorisarjakuva! Sarjakuvan tekeminen käydään läpi ideoinnista ja hahmon luomisesta aina luonnosteluun ja viimeistelyyn. Ainoa vaatimus osallistumiselle on kirjoitustaito, eikä sekään ole ihan välttämätöntä.

Joonas Lehtimäki on aiemmalta koulutukseltaan luokanopettaja ja tekee nyt lopputyötä sarjakuvan komiikasta TaiK:ssa. Hänen sarjakuviaan on julkaistu mm. Hesarin Nyt-liitteessä ja Ilta-Sanomissa. Kuva: Joonas Lehtimäki

Antti Halme (4.-7.lk)

Sankaripaja – taotaan yhdessä elävä legenda

Agentti Marie Curious? Hämppäripoika? Haltijakuningatar? Cowboy John Hurjavaara? Millainen on sinun ikioma sankarisi? Tässä työpajassa se herää henkiin. Pohdimme koukuttavan sankarin reseptiä, suunnittelemme oman sankarin hahmolomakkeen avulla ja tutustumme tarinankerronnan saloihin. Kuulemme myös kirjailijan työstä ja tarina-aiheiden ideoinnista. Työpaja innostaa kirjoittamaan omista lähtökohdista käsin, oman sankarihahmon kautta.

Kuva: Pekka Holmström

Nadja Sumanen 5.-10.lk

Unesta tarinaksi -sanataidetyöpajassa kirjoitetaan sanalliseen muotoon oma uni. Ohjaaja alustaa teemaa kertomalla ”unen anatomiasta”, sekä lukemalla mm. kirjojen henkilöiden näkemiä unia. Unen kirjoittamisen ja työstämisen kautta osallistujat tekevät tutkimusretken omaan mielenmaailmaansa sekä tulevat kirjoittaneeksi tarinan, johon mielikuvituksemme harvemmin päivällä yltää. Mikäli joku ei muista yhtään unta, ei hätää, asiaan on ratkaisu!

Kirjailija, toimintaterapeutti Nadja Sumanen, jolta on julkaistu kaksi nuortenromaania: **Rambo**, joka voitti vuonna 2015 Otavan nuortenromaanikilpailun sekä Junior Finlandia – palkinnon, sekä **Terveisin Seepra** (2017).

Kuva: Arto Wiikari